

Prediction of psychological well-being of students in corona epidemic based on personality traits with mediating role of resilience

Monazah Moradi¹ , Mansooreh Nikoogoftar²

1. M. A. Student in Clinical Psychology, Department of Psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran. E-mail: monazahmoradi73@gmail.com
2. Associate Professor, Department of Psychology, Faculty Psychology and Educational Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran. E-mail: mnikoogoftar@pnu.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article history:
Received 10 May 2024
Received in revised form
08 June 2024
Accepted 14 July 2024
Published Online 23
October 2025

Keywords:
psychological well-being,
personality traits,
resilience,
students,
the coronavirus pandemic

ABSTRACT

Background: As a global crisis, the coronavirus epidemic has had profound and significant effects on the mental health and psychological well-being of individuals, especially students. During this critical period, students faced several challenges, including sudden changes in educational practices, social restrictions, and health concerns, which can lead to anxiety and depression. Personality traits, as key factors in determining how people react to stress and challenges, play an important role in predicting psychological well-being. Resilience, as a person's ability to cope with pressures and return to normal, can also act as a mediator in the process.

Aims: The purpose of this study was to predict the psychological well-being of students in the coronavirus epidemic based on personality traits with the mediating role of resilience.

Methods: The present study was of a descriptive-solidarity type. The Society consisted of all students of Islamic Azad University of Qom in the academic year 2020-2021 with 9720, of which 369 were available using sampling method Sample title was selected. In this study, questionnaires Riff's (1989) Scale Psychological Well-Being, neo personality inventory (2008) and Connor- Davidson (2003) Resilience Scale were used. For data analysis, structural equation modeling using SPSS and AMOS software was used.

Results: The results showed that between psychological well-being and resilience with neurotic characteristics, there is a negative and significant correlation at the level of 0/001. Also, the results showed that between psychological well-being and resilience with the characteristics of extroversion, openness, agreement and conscientiousness there is a positive and meaningful correlation at the level of 0/001. The indexes obtained in general indicate the acceptable fit of the data with the conceptual model, and the research model has a relatively good fit, and the direct and indirect paths of variables at the level are meaningful.

Conclusion: The results of this study showed that the personality traits of students significantly affect their psychological well-being during the Coronavirus epidemic and resilience as a mediator 'It plays an important role in this relationship. In particular, students with higher positive personality traits and resilience were able to better cope with the challenges posed by the epidemic and achieve a higher level of psychological well-being.

Citation: Moradi, M., & Nikoogoftar, M., (2025). Prediction of psychological well-being of students in corona epidemic based on personality traits with mediating role of resilience. *Journal of Psychological Science*, 24(152), 281-296. [10.52547/JPS.24.152.281](https://doi.org/10.52547/JPS.24.152.281)

Journal of Psychological Science, Vol. 24, No. 152, 2025

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.24.152.281](https://doi.org/10.52547/JPS.24.152.281)

✉ **Corresponding Author:** Mansooreh Nikoogoftar, Associate Professor, Department of Psychology, Faculty Psychology and Educational Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran.
E-mail: mnikoogoftar@pnu.ac.ir, Tel: (+98) 9120057491

Extended Abstract

Introduction

Coronavirus has raised many concerns and fears around the world, affecting several aspects of life: health, unemployment, grief, fear of losing loved ones and social relationships (Nafei & et al., 2023). Due to the pathogenic characteristics of the virus, the rate of spread as well as the percentage of deaths caused by it may put the mental health status of people at different levels of society of affected patients, health care workers, families, children, students, psychological patients and even personnel of different occupations at different risk in a different way (Bao & et al., 2020) and it damages psychological well-being, and since psychological well-being is an effective factor in standing up to depression and disease, it also causes proper interaction with and it's generally about maintaining and balancing mental health, so you have to pay serious attention to it. (Singh & et al, 2022). In this regard, studies have shown that personality traits are associated with health behaviors, and people with a high score in psychosis often worry about their health, so they are more likely to use health behaviors properly (Mashram et al., 2017). In this regard, studies have shown that there is a relationship between psychological well-being and personality traits (Lopez-Nanz et al., 2021) as well as between psychological well-being and resilience (Abbasi Asfajir & nurbakhsh Amiri, 2020). Since Psychological Science considers the occurrence of any phenomenon to be dependent on the formation and influence of several factors, resilience may be among the factors that can directly or indirectly affect the role of personality traits in predicting psychological well-being.

So given the Coronavirus pandemic and its deep and widespread effects on mental health around the world, there is a need to identify factors that may be protective against the development of anxiety and depression, and it seems that resilience due to its psychological nature can be one of these factors. Resilience means that a person can maintain his psychological well-being and health in the face of adversity. This human capacity can make him

triumphantly overcome Unfortunate Events. So the researcher intends to predict the psychological well-being of students of the Azad University of Qom based on personality traits: the mediating role of resilience in the coronavirus epidemic and answer the main question: does resilience play a mediating role in predicting the psychological well-being of students of the Azad University of Qom based on personality traits?

Method

This research was in terms of practical purpose and in terms of how information was collected among correlational research. The statistics in this study included all students of Islamic Azad University of Qom in the academic year 2020-2021, the number of which according to the statistics obtained from the university education authorities was 9720. The sample consisted of 369 members of the statistical population to determine it 'Morgan's table was used, which was selected due to the coronavirus pandemic by available sampling method. Due to the coronavirus pandemic in Qom city, data was collected using the distribution of questionnaires online on virtual social networks to be hygienically also due to the absence of presence Physical researchers and subjects were not compromised in a particular place of health. inclusion criteria include satisfaction of participation in research, student of Islamic Azad University of Qom 'Lack of specific physical or psychological problems and criteria for withdrawal from the study included incomplete filling of the questionnaire and dissuading the research company. In this study, questionnaires Riff's Scale Psychological Well-Being (RSPWB-18), neo personality inventory (NEO-PI) and Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC) were used.

Results

369 students from the Islamic Azad University of Qom participated in the present study, of which 240 (65%) were women and 129 (35%) were men. There were 175 (4/47%) unmarried students and 194 (6/52%) married. The degree was 265 (8/71%) undergraduate students and 104 (2/28%) postgraduate students. The average age of students was $941/4 \pm 70/27$, the highest age was 41 and the lowest age was 20. The results indicate that there is a

negative and meaningful correlation between psychological well-being and resilience with Neurosis characteristics at the level (0/001). The results also showed that there is a positive and meaningful correlation between psychological well-being and resilience with the characteristics of extroversion, openness, agreement and conscientiousness at the level (0/001). The model's

indicators were checked. By evaluating the indicators (RMSEA= 0/076), (NFI= 0/966), it can be inferred that the indicators obtained in total indicate the acceptable fit of the data with a conceptual model and the research model has a relatively good fit. So, given that the performance indicators have a moderate or optimal value, the model's performance can be relatively confirmed.

Table 1. Direct coefficients of research variables

Independent	Dependent	Standard coefficients	Standard deviation	T	Sig
neurosis	resilience	-0/380	0/333	6/57	0/001
resilience	psychological well-being	0/740	0/122	9/87	0/001
neurosis	psychological well-being	-0/320	0/509	7/56	0/001
extroversion	resilience	0/390	0/811	5/43	0/001
extroversion	psychological well-being	0/330	0/118	7/59	0/001
openness	resilience	0/470	0/775	10/67	0/001
openness	psychological well-being	0/420	0/518	9/89	0/001
agreed	resilience	0/300	0/922	5/14	0/001
agreed	psychological well-being	0/250	0/455	9/42	0/001
conscientiousness	resilience	0/260	0/718	6/56	0/001
conscientiousness	psychological well-being	0/210	0/854	8/89	0/001

The results contained in Table 1 show that all variables whose direct paths to the criterion variable

have a value of T greater than or smaller than $\pm 1/96$ has a significant impact on the criterion variable.

Table2. Indirect path coefficients Variable effects and significant parameters estimated by bootstrap

Pathway	Bootstrap	Sig
neurosis → resilience → psychological well-being.	0/320	0/001
extroversion → resilience → psychological well-being	0/330	0/001
openness → resilience → psychological well-being	0/420	0/001
agreed → resilience → psychological well-being	0/250	0/001
conscientiousness → resilience → psychological well-being	0/210	0/001

The results in Table 2 show that the indirect coefficients of the research variables are at a meaningful level.

Conclusion

The present study aimed to predict the psychological well-being of students of Azad University of Qom in the Corona pandemic based on personality traits due to the mediating role of resilience. The results indicated that resilience played a mediating role in the prediction of psychological well-being of students of Azad University of Qom based on personality traits of neuroticism, extroversion, openness 'it has a conscientiousness and conscientiousness. People with psychotropic personality traits that are associated with a person's desire to experience anxiety, tension, pity, productivity, hostility, and depression can lead to a decrease in psychological

well-being. According to the Strenghts-Based theory, which emphasizes the competence and competence of the individual to create a successful and positive adaptation in the interaction with the outside world 'these people quickly become anxious due to the lack of resilience in these conditions and find themselves prone to illness (Francoilo & et al, 2022). personality trait of agreeing with the personality trait of wanting a person for forgiveness, kindness, generosity, empathy and compassion 'altruism and trustworthiness are associated with the outbreak of a deadly disease such as COVID 19, which can lead to social support from those around them and increase resilience through these supportive resources The individual leads and increases the level of psychological well-being of the individual (Sang & Shi, 2017). Individuals with the personality trait of conscientiousness, who tend to be organized,

efficient, reliable, self-disciplined, achievement-oriented, logical, and calm, typically have clear goals and strive to achieve them. This can lead to an increased sense of success and life satisfaction. During the outbreak of the COVID-19 pandemic, this trait enables these individuals to adhere to medical regulations, directives, and health protocols, resulting in less concern about contracting the virus. Furthermore, if they do contract it, they tend to have greater hope for recovery and demonstrate more resilience, thereby maintaining their psychological well-being (Bortard & et al., 2021). The personality trait of openness, which is associated with an individual's inclination for curiosity, love of art, creativity, flexibility, and wisdom, enables creative and curious individuals to cope better with challenges and to use new experiences as learning opportunities. This trait helps individuals, when faced with the COVID-19 pandemic, to exhibit flexibility in response to the emerging circumstances, leading to higher psychological well-being (Abouraya & et al, 2023).

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is taken from the master's thesis in clinical psychology at the Azad University of Qom. All people received written information about the research and participated in the research if they wanted, ensuring that all information was confidential and used for research purposes; in order to respect the privacy of the participants ' names and surnames, they were not registered.

Funding: This study was conducted as a master's thesis with no financial support.

Authors' contribution: This article is extracted from the master's thesis of the first author and under the guidance of the second author.

Conflict of interest: the authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: In this way, the supervisor and the participants who participated in the research are thanked.

پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی دانشجویان در اپیدمی کرونا براساس ویژگی‌های شخصیتی با نقش میانجی‌گری تاب‌آوری

منزه مرادی^۱، منصوره نیکوگفتار^{۲*}

۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.

۲. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۲۱

بازنگری: ۱۴۰۳/۰۳/۱۹

پذیرش: ۱۴۰۳/۰۴/۲۴

انتشار برخط: ۱۴۰۴/۰۸/۰۱

کلیدواژه‌ها:

بهزیستی روانشناختی،

ویژگی‌های شخصیتی،

تاب‌آوری،

دانشجویان،

اپیدمی کرونا

زمینه: اپیدمی کرونا ویروس به عنوان یک بحران جهانی، تأثیرات عمیق و قابل توجهی بر سلامت روان و بهزیستی روانشناختی افراد، به ویژه دانشجویان، داشته است. در این دوران بحرانی، دانشجویان با چالش‌های متعددی از جمله تغییرات ناگهانی در شیوه‌های آموزشی، محدودیت‌های اجتماعی و نگرانی‌های بهداشتی مواجه شدند که می‌تواند به بروز اضطراب و افسردگی منجر شود. ویژگی‌های شخصیتی، به عنوان عوامل کلیدی در تعیین نحوه‌ی واکنش افراد به استرس و چالش‌ها، نقش مهمی در پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی ایفا می‌کنند. همچنین تاب‌آوری، به عنوان توانایی فرد در مقابله با فشارها و بازگشت به حالت عادی، می‌تواند به عنوان یک میانجی‌گر در این فرآیند عمل کند.

هدف: هدف از انجام پژوهش حاضر پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی دانشجویان در اپیدمی کرونا براساس ویژگی‌های شخصیتی با نقش میانجی‌گری تاب‌آوری بود.

روش: پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه‌آماري شامل تمامی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ با تعداد ۹۷۲۰ نفر بود که از این تعداد ۳۶۹ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده شامل مقیاس بهزیستی روانشناختی ریف (۱۹۸۹)، پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی مک کری و کاستا (۲۰۰۸) و پرسشنامه تاب‌آوری کونور و دیویدسون (۲۰۰۳) بودند. جهت تحلیل داده‌ها، از مدل‌سازی معادلات ساختاری با بهره‌گیری از نرم‌افزارهای SPSS و AMOS استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج نشان داد بین بهزیستی روانشناختی و تاب‌آوری با ویژگی‌های روان‌رنجوری همبستگی منفی و معناداری در سطح (۰/۰۰۱) وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد که بین بهزیستی روانشناختی و تاب‌آوری با ویژگی‌های برون‌گرایی، گشودگی، موافق بودن و با وجدان بودن همبستگی مثبت و معناداری در سطح (۰/۰۰۱) وجود دارد. شاخص‌های برازش بدست آمده در مجموع نشان از برازش قابل قبول داده‌ها با مدل مفهومی دارد و مدل پژوهش از برازش نسبتاً مناسبی برخوردار است و مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای در سطح معناداری قرار دارند.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان به طور معناداری بر بهزیستی روانشناختی آن‌ها در دوران اپیدمی کرونا تأثیرگذار است و تاب‌آوری به عنوان یک عامل میانجی‌گر، نقش مهمی در این رابطه ایفا می‌کند. به طور خاص، دانشجویانی که از ویژگی‌های شخصیتی مثبت و تاب‌آوری بالاتری برخوردار بودند، توانستند بهتر با چالش‌های ناشی از اپیدمی مقابله کنند و به سطح بالاتری از بهزیستی روانشناختی دست یابند.

استناد: مرادی، منزه؛ و نیکوگفتار، منصوره (۱۴۰۴). پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی دانشجویان در اپیدمی کرونا براساس ویژگی‌های شخصیتی با نقش میانجی‌گری تاب‌آوری. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۴، شماره ۱۵۲، ۲۸۱-۲۹۶.

مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۴، شماره ۱۵۲، ۱۴۰۴. DOI: [10.52547/JPS.24.152.281](https://doi.org/10.52547/JPS.24.152.281)

© نویسنده‌گان.

✉ نویسنده مسئول: منصوره نیکوگفتار، دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران. رایانامه: mnikoogoftar@pnu.ac.ir

تلفن: ۰۹۱۲۰۰۵۷۴۹۱

مقدمه

ویروس کرونا^۱ نگرانی‌ها و ترس‌های زیادی را در سراسر جهان ایجاد کرده‌است و چندین جنبه از زندگی را تحت تأثیر قرار داده‌است: سلامتی، بیکاری، غم و اندوه، ترس از دست دادن عزیزان و روابط اجتماعی (نفی و همکاران، ۲۰۲۳). با توجه به وضعیت عالم‌گیر (پاندمی) بیماری کووید-۱۹ که تقریباً تمامی جنبه‌های مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و حتی نظامی تمامی کشورهای جهان را تحت تأثیر قرار داده، و به عبارت دیگر فلج کرده، بحث آثار روانشناختی این بیماری و ویروسی بر روی بهداشت و سلامت روان افراد در سطوح مختلف جامعه از اهمیت به‌سزایی برخوردار است (فلنداسی و همکاران، ۲۰۲۲). با توجه به خصوصیت بیماری‌زایی این ویروس، سرعت انتشار و همچنین درصد مرگ‌ومیر ناشی از آن ممکن است این بیماری وضعیت بهداشت سلامت روان افراد در سطوح مختلف جامعه از بیماران مبتلا، کارکنان مراقبت‌های بهداشتی و درمانی، خانواده‌ها، کودکان، دانشجویان، بیماران روانشناختی و حتی پرسنل مشاغل مختلف را به نوعی متفاوت در معرض مخاطره قرار دهد (بائو و همکاران، ۲۰۲۰) و به بهزیستی روانشناختی^۲ لطمه وارد نماید و از آنجا که بهزیستی روانشناختی عامل مؤثری در ایستادگی در برابر افسردگی و بیماری‌هاست و همچنین موجب تعامل مناسب با اطرافیان شده و به طور کلی موجب حفظ و تعادل سلامت روان می‌شود، لذا باید به آن توجه جدی گردد (ساین و همکاران، ۲۰۲۲).

در بطن جنبش روان‌شناسی مثبت، بسیاری از پژوهشگران برجسته بر لزوم در نظر گرفتن جنبه‌های مثبت بشر و مفهوم بهزیستی در تعریف سلامت روان تأکید کرده‌اند (واترز و همکاران، ۲۰۲۲). بهزیستی روانشناختی به آنچه فرد برای بهزیستی و سلامت به آن نیاز دارد، اشاره می‌کند (سامان و ویروان، ۲۰۲۴). پژوهشگران در این راستا، به معیارهایی از جمله دیدگاه مثبت نسبت به خود، پذیرش خود، توانایی ایجاد بافت‌هایی منطبق با وضعیت روانشناختی خود، تسلط بر محیط، توانایی برقراری روابط گرم و قابل اعتماد با دیگران، هدفمندی و احساس جهت‌گیری، هدف در زندگی، رشد مداوم توانایی‌های بالقوه فردی، رشد فردی و مستقل بودن اتفاق نظر

دارند (دانا‌باکیم و سارات، ۲۰۲۳). بهزیستی روانشناختی به معنی کارکرد روانی بهینه است (کابزانسکی و همکاران، ۲۰۲۳). به عبارت دیگر، بهزیستی روانشناختی را می‌توان واکنش‌های عاطفی و شناختی به توانمندی‌های شخصی و پیشرفت بسنده، ادراک ویژگی‌ها، تعامل کارآمد و مؤثر با جهان و پیوند با جمع تعریف کرد (گاتام و همکاران، ۲۰۲۴). از آنجایی که بهزیستی روانشناختی پیامدهای روانشناختی مثبت زیادی به همراه دارد، یکی از تعیین‌کننده بهزیستی روانشناختی ویژگی‌های شخصیت است (بابازاده و همکاران، ۲۰۲۴). در همین راستا مطالعات نشان داده‌اند که ویژگی‌های شخصیت^۳ با رفتارهای سلامتی ارتباط دارند (مشرام و همکاران، ۲۰۱۷؛ ون دیک و همکاران، ۲۰۱۶؛ پویان فرد و همکاران، ۱۳۹۹).

ویژگی‌های شخصیت، خصایص فردی و الگوهای رفتاری، افکار و عواطف نسبتاً پایدار است، که الگوهای مختلف رفتار عمومی از جمله سلامتی را پیش‌بینی می‌کند (چن، ۲۰۲۳). مدل پنج عاملی شخصیت، نمایانگر جامعی از ویژگی‌های شخصیتی افراد است که عبارتند از: گشودگی^۴، وظیفه‌شناسی^۵، برون‌گرایی^۶، موافقت^۷ و روان‌رنجوری^۸ (مک کر و جان، ۱۹۹۹). ویژگی‌های شخصیت یکی از عوامل مهم جهت برخورداری از منابع مورد نیاز برای مقابله با موقعیت‌های استرس‌زا، ادراک رویدادهای استرس‌زا و کیفیت بالای زندگی است (شلاتر و همکاران، ۲۰۲۲). یک ویژگی شخصیتی، خصیصه روانشناختی پایداری است که به چگونگی واکنش افراد به موقعیت‌های مختلف اشاره دارد (کاروالهو و همکاران، ۲۰۲۰). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که ادراک افراد با توجه به صفات شخصیتی آنان از بیماری کرونا و ویروس متفاوت است و همین ویژگی‌های شخصیتی می‌تواند میزان پایداری فرد به محدودیت‌ها را تبیین کند (روجیک و همکاران، ۲۰۲۲). افراد با نمره پایین در توافقی‌پذیری و صفاتی همچون ضدا اجتماعی و خودشیفتگی به احتمال کمتری محدودیت‌های اعمال شده را رعایت می‌کنند (زاچنکوسکی و همکاران، ۲۰۲۰). در همین راستا پژوهش‌ها نشان داده‌اند که بین بهزیستی روانشناختی با ویژگی‌های شخصیتی (لوپز-نانز و همکاران، ۲۰۲۱؛ خلعتبری و همکاران،

5. Conscientiousness

6. Extraversion

7. Agreeableness

8. Neuroticism

1. Corona virus

2. Psychological well-being

3. Personality traits

4. Openness

۱۳۹۸) و همچنین بین بهزیستی روانشناختی با تاب‌آوری (عباسی اسفجیر و نوربخش امیری، ۱۳۹۹) رابطه وجود دارد.

نتایج پژوهش حسن تهرانی و محرمی (۱۴۰۳) نشان داد که بین روان-رنجورخویی و بهزیستی روانشناختی همبستگی منفی و معناداری وجود دارد. نتایج پژوهش لیو و همکاران (۲۰۱۴) نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی مانند روان‌رنجوری و برون‌گرایی می‌توانند تأثیر زیادی بر سطح تاب‌آوری افراد داشته باشند. افراد برون‌گرا معمولاً در تعاملات اجتماعی بهتر عمل می‌کنند و این امر می‌تواند به تقویت تاب‌آوری و در نتیجه بهزیستی روانشناختی آنها کمک کند (کرونکه و همکاران، ۲۰۲۳). از آنجا که در علم روانشناسی بروز هر پدیده را وابسته به شکل‌گیری و تأثیرگذاری چندین عامل می‌دانند، لذا شاید از جمله عواملی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم می‌تواند بر نقش ویژگی‌های شخصیتی در پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی تأثیرگذار باشد، به تاب‌آوری بتوان اشاره نمود (نیتو و همکاران، ۲۰۲۳). تاب‌آوری به عنوان توانایی فرد در مواجهه با چالش‌ها و فشارهای روانی تعریف می‌شود. در شرایطی مانند اپیدمی کرونا، تاب‌آوری می‌تواند نقش مهمی در حفظ بهزیستی روانشناختی افراد ایفا کند (ساکالسکی و همکاران، ۲۰۲۲). مطالعات نشان می‌دهد تاب‌آوری نه تنها افزایش قدرت تحمل و سازگاری فرد در برخورد با مشکل، بلکه مهم‌تر از آن حفظ سلامت روانی و حتی ارتقای آن است (لی و همکاران، ۲۰۱۸). مکانیزم تاب‌آوری در کاهش اضطراب به این نحو عمل می‌کند که مؤلفه‌های اصلی آن مانند اعتماد به نفس، شایستگی شخصی، اعتماد به غریز، پذیرش مثبت تغییر، کنترل و تأثیرات معنوی هنگام قرار گرفتن در شرایط استرس‌زا به مثابه یک حائل عمل کرده و اجازه بروز اضطراب را نمی‌دهد (وود، ۲۰۱۹). بنابراین افراد با تاب‌آوری بالا به رفتارهای سازگارانه‌تر در موقعیت حل مسئله دست می‌زنند و به نحو ساده‌تری با مشکلات و شرایط ناگوار روبه‌رو می‌شوند، در نتیجه در اپیدمی کرونا و ویروس، سرسختی افراد تاب‌آور می‌تواند در کنترل شرایط اضطراب‌آور، از عوامل تأثیرگذار باشد (عینی و همکاران، ۱۳۹۹).

بنابراین با توجه به مطالب عنوان شده و تأثیراتی که عوامل فوق‌الذکر می‌توانند در بهزیستی روانشناختی دانشجویان داشته باشند و از طرفی با توجه به شرایط بحرانی همه‌گیری ویروس کرونا و شیوع سریع این بیماری که مشکلات عدیده‌ای را با خود برای همه افراد به همراه آورده، به ویژه

اضطراب ایجاد شده که می‌تواند آثار مثبت و منفی روانی و اجتماعی را سبب شود و به نوعی بر بهزیستی روانشناختی افراد اثر سوء داشته باشد، و به دلیل این که در پژوهش‌های صورت گرفته به عوامل مورد بررسی در پژوهش حاضر (ویژگی‌های شخصیتی و تاب‌آوری) و نقش آن‌ها بر بهزیستی روانشناختی در قالب یک مدل پرداخته نشده است و در این زمینه خلاء پژوهشی مشهود است، و به لحاظ اهمیت حفظ بهزیستی روانشناختی دانشجویان به عنوان نسل آینده‌ساز و پیشرو کشور، هدف از انجام پژوهش حاضر پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی دانشجویان دانشگاه آزاد قم بر اساس ویژگی‌های شخصیتی: نقش میانجی گر تاب‌آوری در اپیدمی کرونا بود و به این سؤال اصلی پاسخ داد شد که آیا تاب‌آوری نقش میانجی گر در پیش-بینی بهزیستی روانشناختی دانشجویان دانشگاه آزاد قم بر اساس ویژگی‌های شخصیتی دارد؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ نحوه گردآوری اطلاعات در زمره تحقیقات از نوع همبستگی بود. جامعه آماری در این پژوهش شامل تمامی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود که تعداد آن‌ها بنابر آمار کسب شده از مسئولین آموزش دانشگاه ۹۷۲۰ نفر بود. نمونه آماری شامل ۳۶۹ نفر از اعضای جامعه آماری مذکور بود که جهت تعیین آن، از جدول مورگان بهره گرفته شد که این تعداد به دلیل شیوع کرونا و ویروس به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شد. با توجه به شیوع کرونا و ویروس در شهر قم داده‌ها با استفاده از توزیع لینک پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین در شبکه‌های اجتماعی مجازی جمع‌آوری شد تا از لحاظ بهداشتی نیز به دلیل عدم حضور فیزیکی محقق و آزمودنی‌ها در مکانی خاص سلامت آزمودنی‌ها به خطر نیفتند. معیارهای ورود به مطالعه شامل رضایت از شرکت در پژوهش، دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم بودن، نداشتن مشکل جسمی یا روانی خاص و معیارهای خروج از مطالعه شامل پرکردن ناقص پرسشنامه و منصرف شدن از شرکت در پژوهش بودند.

(ب) ابزار

مقیاس بهزیستی روانشناختی ریف فرم ۱۸ سؤالی^۱ (RSPWB-18): مقیاس بهزیستی روانشناختی ابزاری است که برای اندازه‌گیری بهزیستی روانشناختی افراد توسط ریف و کییز (۱۹۹۵) طراحی شده است. فرم کوتاه این مقیاس ۱۸ سؤال دارد که شامل ۶ بعد (استقلال، تسلط بر محیط، رشد شخصی، ارتباط مثبت با دیگران، هدفمندی در زندگی، پذیرش خود) است و هر بعد ۳ سؤال دارد. پاسخ به هر یک از ۱۸ سؤال بر روی یک طیف شش درجه‌ای از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق مشخص می‌شود. این شیوه نمره‌گذاری در مورد سؤالات شماره ۱، ۳، ۴، ۵، ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۷ معکوس شده است. هر چه فرد نمره بالاتری بگیرد، بیانگر بهزیستی روانشناختی بالاتر می‌باشد. در پژوهش ریف و کییز (۱۹۹۵) ضرایب پایایی برای ابعاد مختلف بالای ۰/۷۰ بدست آمد، که نشان‌دهنده قابلیت اعتماد مناسب برای هر بعد می‌باشد. روایی سازه این پرسشنامه با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی تأیید شده است و نتایج تحلیل عاملی نشان می‌دهد که سؤالات به خوبی ابعاد مختلف بهزیستی روانشناختی را اندازه‌گیری می‌کنند. روایی و پایایی این مقیاس در ایران توسط بیانی و همکاران (۱۳۸۷) انجام شد و نتایج نشان داد که ضریب پایایی به روش بازآزمایی مقیاس بهزیستی روانشناختی ریف ۰/۸۲ بدست آمد. همبستگی مقیاس بهزیستی روانشناختی با مقیاس رضایت از زندگی، پرسشنامه شادکامی آکسفورد و پرسشنامه عزت نفس روزنبرگ به ترتیب ۰/۴۷، ۰/۵۸ و ۰/۴ بدست آمد. ضریب همسانی پرسشنامه بهزیستی روانشناختی در پژوهش حاضر به روش آلفای کرونباخ محاسبه و ۰/۸۷ بدست آمد.

پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی نئو^۲ (NEO-PI): این پرسشنامه ۶۰ سؤال دارد و توسط کاستا و مک کری (۲۰۰۸) تدوین شده است. پنج عامل شخصیت شامل برون‌گرایی، روان رنجوری، گشودگی به تجربه، وظیفه شناسی و موافقت به صورت پنج گزینه‌ای در طیف لیکرت در تمامی سؤالات این پرسشنامه، پاسخ داده می‌شوند، نمره‌گذاری به طوری است که کاملاً موافقم ۵ نمره، موافقم ۴ نمره، بی تفاوت ۳ نمره، مخالفم ۲ نمره و کاملاً مخالفم ۱ نمره را از آن خود می‌کند. نمرات بالا نشان‌دهنده روان رنجوری، برون‌گرایی، مقبولیت، گشودگی و وظیفه‌شناسی بیشتر است.

ضرایب اعتبار بازآزمایی مقیاس به فاصله ۳ ماه بین ۰/۸۳ تا ۰/۷۵ بدست آمده است (کاستا و مک کری، ۲۰۰۸). در ایران پایایی این پرسشنامه بررسی و در دامنه ۰/۷۱ تا ۰/۸۲ و روایی همگرا و واگرایی آن با مقیاس اضطراب استواردر در دامنه بین ۰/۵ تا ۰/۴۹ به دست آمده است (یوسفی و همکاران، ۱۳۹۹). در پژوهش زارع و همکاران (۱۳۹۹) قابلیت اعتماد با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای عامل روان رنجوری ۰/۵۵، برون‌گرایی ۰/۵۱، تجربه‌گرایی ۰/۶۳، توافق‌پذیری ۰/۴۵ و مسئولیت‌پذیری ۰/۷۴ بدست آمد. در این مطالعه برای بررسی پایایی از آلفای کرونباخ استفاده شد که ضریب آلفای کرونباخ روان رنجورخویی ۰/۸۳، برون‌گرایی ۰/۸۴، مقبولیت ۰/۸۹، گشودگی نسبت به تجربه ۰/۸۱ و وظیفه شناسی ۰/۷۹ بدست آمد.

مقیاس تاب‌آوری کانر-دیویدسون (CD-RISC)^۳: کانر و دیویدسون (۲۰۰۳)، این پرسشنامه را برای سنجش تاب‌آوری افراد طراحی کردند که دارای ۲۵ گویه است و به صورت طیف لیکرت از صفر تا چهار، از هرگز تا همیشه نمره‌گذاری می‌شود. حداقل نمره در این مقیاس صفر و حداکثر نمره صد است و تنها یک نمره کل ارائه می‌دهد. در پژوهش کانر و دیویدسون (۲۰۰۳) پایایی ابزار با روش بازآزمایی در یک فاصله ۴ هفته‌ای ۰/۸۷ بوده و ضریب آلفای کرونباخ بالای ۰/۹۰ گزارش شده است. این مقیاس توسط محمدی و همکاران (۱۳۸۵) هنجاریابی شده و برای تعیین روایی این مقیاس نخست همبستگی هر نمره با نمره کل بجز گویه ۳ محاسبه و ضریب بین ۰/۴۱ تا ۰/۶۴ را نشان داد. سپس گویه‌های مقیاس به روش مولفه اصلی مورد تحلیل عاملی قرار گرفتند، همچنین برای تعیین پایایی مقیاس تاب‌آوری کونور و دیویدسون از روش آلفای کرونباخ بهره گرفته شد و ضریب پایایی ۰/۸۹ بدست آمد. در پژوهش بنی صفر و همکاران (۱۴۰۳) ضریب آلفای کرونباخ محاسبه و ۰/۸۳ بدست آمد. در پژوهش حاضر میزان آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمد.

یافته‌ها

۳۶۹ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم در پژوهش حاضر شرکت کرده‌اند که از این تعداد، ۲۴۰ نفر (۶۵٪) زن و ۱۲۹ نفر (۳۵٪) مرد

3. Connor-Davidson Resilience Scale

1. Riff's Scale Psychological Well-Being

2. neo personality inventory

۲۷/۷۰، بیشترین سن ۴۱ سال و کمترین سن ۲۰ سال بود. جدول ۱ ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

بودند. ۱۷۵ نفر (۴۷/۴٪) از دانشجویان مجرد و ۱۹۴ نفر (۵۲/۶٪) متأهل بودند. مقطع تحصیلی ۲۶۵ نفر (۷۱/۸٪) از دانشجویان کارشناسی و ۱۰۴ نفر (۲۸/۲٪) کارشناسی ارشد بود. میانگین سنی دانشجویان $4/941 \pm$

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

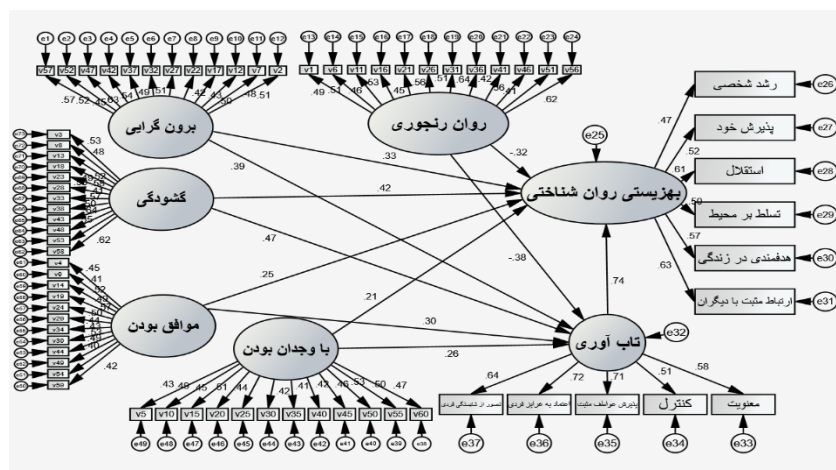
متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداقل نمره	حداکثر نمره	چولگی	کشیدگی
روان‌رنجوری	۳۰/۳۸	۶/۶۴	۴۶	۱۵	۱/۷۸	۱/۹۲
برون‌گرایی	۳۸/۶۲	۵/۶۱	۵۰	۲۶	۰/۶۸۳	۰/۲۸۱
گشودگی	۳۴/۶۱	۴/۵۷	۴۶	۲۴	۰/۷۸۵	۰/۳۲۴
موافق بودن	۳۶/۶۷	۶/۱۰	۵۰	۲۳	۰/۹۷۰	۰/۱۹۰
با وجدان بودن	۳۹/۲۶	۴/۱۸	۵۱	۳۰	۰/۸۵۰	۰/۱۴۶
تاب‌آوری	۶۳/۱۵	۱۰/۶۱	۹۰	۳۰	۱/۱۳	۰/۸۲۶
بهزیستی روانشناختی	۷۲/۹۹	۷/۰۴	۸۵	۵۷	۱/۱۴	۱/۴۱

جدول ۲. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

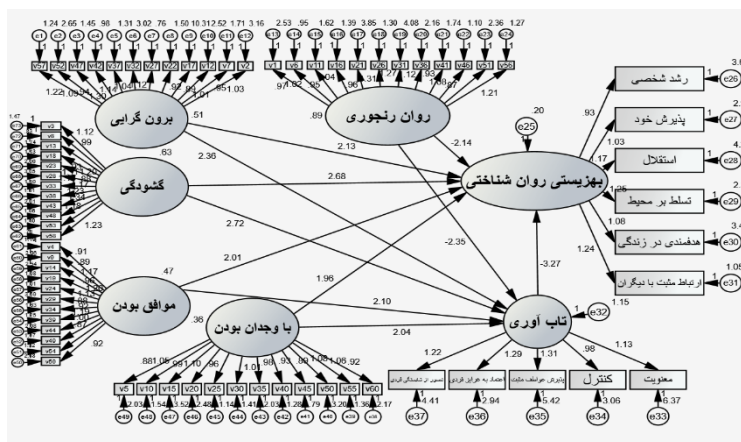
متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
روان‌رنجوری	۱						
برون‌گرایی	-۰/۰۵۴	۱					
گشودگی	-۰/۰۷۰	۰۰/۳۷۷	۱				
موافق بودن	-۰/۰۰۴	۰۰/۱۳۹	۰۰/۲۸۷	۱			
با وجدان بودن	-۰/۰۸۴	۰۰/۳۵۶	۰۰/۳۳۶	۰/۰۶۲	۱		
تاب‌آوری	۰۰/۳۱۲	۰۰/۲۶۷	۰۰/۳۴۱	۰/۴۷۷	۰۰/۲۹۳	۱	
بهزیستی روانشناختی	۰۰/۲۸۸	۰۰/۲۱۳	۰۰/۲۲۳	۰/۱۶۴	۰۰/۲۴۱	۰۰/۴۵۲	۱

آوری با ویژگی‌های برون‌گرایی، گشودگی، موافق بودن و با وجدان بودن همبستگی مثبت و معناداری در سطح (۰/۰۰۱) وجود دارد. جدول ۳ شاخص‌های برازش در مدل را نشان می‌دهد.

نتایج جدول ۲ بیانگر آن است بین بهزیستی روانشناختی و تاب‌آوری با ویژگی‌های روان‌رنجوری همبستگی منفی و معناداری در سطح (۰/۰۰۱) وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد که بین بهزیستی روانشناختی و تاب

شکل ۱. ضرایب مسیر استاندارد مدل پژوهش

شکل ۲. ضرایب مسیر غیراستاندارد مدل پژوهش

با ارزیابی شاخص‌های (RMSEA= ۰/۰۷۶)، (NFI= ۰/۹۶۶) می‌توان استنباط کرد که شاخص‌های برازش بدست آمده در مجموع نشان از برازش قابل قبول داده‌ها با مدل مفهومی دارد و مدل پژوهش از برازش نسبتاً مناسبی برخوردار است. لذا با توجه به اینکه شاخص‌های برازش مقدار متوسط یا مطلوبی دارند می‌توان برازش مدل را تأیید کرد. جدول ۴ ضرایب مستقیم متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل

نام شاخص	مقدار	حد مجاز
χ^2 / f	۱/۳۴	کمتر از ۵
RMSEA (ریشه میانگین مربعات خطای برآورد)	۰/۰۷۶	کمتر از ۰/۰۸
GFI (شاخص نیکویی برازش)	۰/۹۸۲	بالاتر از ۰/۹
AGFI (شاخص نیکویی برازش اصلاح شده)	۰/۹۷۶	بالاتر از ۰/۹
CFI (شاخص برازش تطبیقی)	۰/۹۹۱	بالاتر از ۰/۹
NFI (شاخص برازش نرم شده)	۰/۹۶۶	بالاتر از ۰/۹

جدول ۴. ضرایب مستقیم متغیرهای پژوهش

متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک	ضرایب استاندارد	انحراف استاندارد	آماره (t)	سطح معناداری
روان رنجوری	تاب آوری	-۰/۳۸۰	۰/۲۳۳	۹/۵۷	۰/۰۰۱
تاب آوری	بهزیستی روانشناختی	۰/۷۴۰	۰/۱۲۲	۹/۸۷	۰/۰۰۱
روان رنجوری	بهزیستی روانشناختی	-۰/۳۲۰	۰/۵۰۹	۷/۵۶	۰/۰۰۱
برون گرایی	تاب آوری	۰/۳۹۰	۰/۸۱۱	۵/۴۳	۰/۰۰۴
برون گرایی	بهزیستی روانشناختی	۰/۳۳۰	۰/۱۱۸	۷/۵۹	۰/۰۰۱
گشودگی	تاب آوری	۰/۴۷۰	۰/۷۷۵	۱۰/۶۷	۰/۰۰۱
گشودگی	بهزیستی روانشناختی	۰/۴۲۰	۰/۵۱۸	۹/۸۹	۰/۰۰۱
موافق بودن	تاب آوری	۰/۳۰۰	۰/۹۹۲	۵/۱۴	۰/۰۰۲
موافق بودن	بهزیستی روانشناختی	۰/۲۵۰	۰/۴۵۵	۹/۴۲	۰/۰۰۱
با وجدان بودن	تاب آوری	۰/۲۶۰	۰/۷۱۸	۶/۵۶	۰/۰۰۱
با وجدان بودن	بهزیستی روانشناختی	۰/۲۱۰	۰/۸۵۴	۸/۸۹	۰/۰۰۱

نتایج مندرج در جدول ۵ نشان می‌دهند که ضرایب غیرمستقیم متغیرها پژوهش در سطح معناداری قرار دارند.

نتایج مندرج در جدول ۴ نشان می‌دهد که تمام متغیرهایی که مسیرهای مستقیم آن‌ها به متغیر ملاک دارای مقدار T بزرگتر یا کوچک‌تر از $\pm 1/96$ است تأثیر معنی‌داری بر متغیر ملاک دارند.

جدول ۵. ضرایب مسیر غیرمستقیم اثرات متغیرها و معنی داری پارامترهای برآورد شده با بوت استرپ

مسیر	Bootstrap	سطح معناداری
روان رنجوری ← تاب‌آوری ← بهزیستی روانشناختی	۰/۳۲۰	۰/۰۰۱
برون‌گرایی ← تاب‌آوری ← بهزیستی روانشناختی	۰/۳۳۰	۰/۰۰۱
گشودگی ← تاب‌آوری ← بهزیستی روانشناختی	۰/۴۲۰	۰/۰۰۱
موافق بودن ← تاب‌آوری ← بهزیستی روانشناختی	۰/۲۵۰	۰/۰۰۱
با وجدان بودن ← تاب‌آوری ← بهزیستی روانشناختی	۰/۲۱۰	۰/۰۰۱

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی دانشجویان دانشگاه آزاد قم در اپیدمی کرونا بر اساس ویژگی‌های شخصیتی با توجه به نقش میانجی‌گر تاب‌آوری انجام شد. نتایج بیانگر آن بود که تاب‌آوری نقش میانجی‌گر در پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی دانشجویان دانشگاه آزاد قم بر اساس ویژگی‌های شخصیتی روان رنجوری، برون‌گرایی، گشودگی، موافق بودن و با وجدان بودن دارد. نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش کوی و همکاران (۲۰۲۴)، نیتو و همکاران (۲۰۲۳)، لویز-نانز و همکاران (۲۰۲۱)، عباسی اسفنجری و نوربخش امیری (۱۳۹۹) و نفر و همکاران (۱۳۹۸) همخوان بود.

در تبیین یافته‌های حاضر می‌توان گفت که تاب‌آوری یک ساختار پیچیده است که از متغیرها و استعدادهایی تشکیل شده‌است که غلبه بر چالش‌های زندگی را تسهیل می‌کند. شایان ذکر است که تاب‌آوری با نوروتیسم پایین و سطوح نسبتاً بالای سایر صفات مشخص می‌شود (نیتو و همکاران، ۲۰۲۳). این ایده به طور گسترده‌ای پذیرفته شده‌است که تاب‌آوری، به عنوان یک ویژگی ذهنی، تأثیر محافظتی بر سلامت روان دارد و ارتباط نزدیکی با بهزیستی روانشناختی دارد (کنتر و همکاران، ۲۰۱۶). افراد برون‌گرا معمولاً روابط اجتماعی بیشتری دارند که می‌تواند به افزایش حمایت اجتماعی و بهزیستی روانی کمک کند (کارد و اسکاکون-اسپرلینگ، ۲۰۲۳). افراد برون‌گرا به دلیل روابط اجتماعی قوی‌تر، تاب‌آوری بیشتری دارند که به آن‌ها کمک می‌کند در مواجهه با چالش‌ها بهتر عمل کنند و در نتیجه بهزیستی روانشناختی بالاتری داشته باشند (استانیوا و همکاران، ۲۰۲۲).

افراد دارای ویژگی شخصیتی روان رنجوری که با تمایل فرد برای تجربه اضطراب، تنش، ترحم جویی، تکانش وری، خصومت و افسردگی همراه است و می‌تواند به کاهش بهزیستی روانشناختی منجر شود. طبق نظریه توانمندی محور که به صلاحیت و شایستگی فرد برای ایجاد یک سازگاری

موفقیت آمیز و مثبت در تعامل با دنیای بیرون تأکید دارد، این افراد به دلیل عدم برخورداری از تاب‌آوری لازم در این شرایط به سرعت دچار اضطراب شده و خود را مستعد ابتلا به بیماری می‌دانند (فرانکویلو و همکاران، ۲۰۲۲). ویژگی شخصیتی موافق بودن که با خصیصه تمایل فرد برای بخشندگی، مهربانی، سخاوت، همدلی و همفکری، نوع دوستی و اعتمادورزی همراه است می‌تواند در زمان شیوع بیماری کشنده‌ای مانند کووید ۱۹ منجر به جلب حمایت اجتماعی از طرف اطرافیان شده و از طریق همین منابع حمایتی به افزایش تاب‌آوری فرد منجر شده و سطح بهزیستی روانشناختی فرد را افزایش دهد (سانگ و شی، ۲۰۱۷). بنابراین افراد با ویژگی شخصیتی موافق بودن با چالش‌ها بهتر کنار می‌آیند و می‌توانند تاب‌آوری بیشتری نشان دهند، که به بهزیستی روانشناختی آن‌ها کمک می‌کند.

همچنین افراد با ویژگی شخصیتی با وجدان بودن که تمایل برای منظم بودن، کارآمدی، قابلیت اعتماد و اتکا، خودنظم بخشی، پیشرفت مداری، منطقی بودن و آرام بودن دارند، بنابراین افراد با این ویژگی معمولاً اهداف مشخصی دارند و در پی دستیابی به آن‌ها هستند، که می‌تواند به افزایش احساس موفقیت و رضایت از زندگی منجر شود و در هنگام بروز بیماری کرونا این خصیصه باعث می‌گردد تا این افراد از قوانین و دستورات پزشکی و پروتکل‌های بهداشتی تبعیت نموده و لذا نگرانی کمتری پیرامون ابتلا به این بیماری و در صورت ابتلا نیز امید بیشتری به درمان داشته و از خود تاب‌وری بیشتری نشان داده و بنابراین بهزیستی روانشناختی خود را حفظ می‌نمایند (بورتاورد و همکاران، ۲۰۲۱). ویژگی شخصیتی گشودگی که با تمایل فرد برای کنجکاوی، عشق به هنر، هنرمندی، انعطاف‌پذیری و خردورزی همراه است و افراد خلاق و کنجکاو معمولاً با چالش‌ها بهتر کنار می‌آیند و از تجربیات جدید به عنوان فرصت‌های یادگیری استفاده می‌کنند. این ویژگی در هنگام مواجهه با بیماری کرونا به فرد کمک

می‌کند تا با بروز انعطاف‌پذیری نسبت به شرایط پیش‌آمده، بهزیستی روانشناختی بالاتری داشته باشد (ابورایا و همکاران، ۲۰۲۳). بنابراین این افراد معمولاً تمایل بیشتری به انطباق با شرایط جدید دارند و می‌توانند تاب‌آوری بیشتری نشان دهند که به بهزیستی روانشناختی آنها کمک می‌کند. از آنجا که این مطالعه بر روی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی شهر قم صورت گرفته‌است؛ شاید معرف مناسبی از وضعیت کل جامعه نباشد، لذا تعمیم نتایج، باید با احتیاط صورت پذیرد. پیشنهاد می‌گردد تا در پژوهش‌های آتی از مشاهده و مصاحبه نیمه ساختاریافته نیز در کنار پرسشنامه به منظور دستیابی به نتایجی عینی‌تر بهره گرفته شود. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده، این مطالعه در دانشجویان سایر شهرها نیز انجام شود و نتایج حاصل با نتایج این پژوهش مقایسه گردد تا قابلیت تعمیم نتایج به کل جامعه بررسی شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد قم می‌باشد. تمامی افراد به شکل کتبی اطلاعاتی درباره پژوهش دریافت کرده و در صورت تمایل در پژوهش مشارکت کردند، این اطمینان به افراد داده شد که تمام اطلاعات محرمانه هستند و برای امور پژوهشی استفاده شد؛ به منظور رعایت حریم خصوصی نام و نام خانوادگی شرکت کنندگان ثبت نشد.

حامی مالی: این پژوهش به عنوان پایان‌نامه کارشناسی ارشد و بدون حمایت مالی انجام شده است.

نقش هر یک از نویسندگان: این مقاله از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول و به راهنمایی نویسنده دوم استخراج شده است.

تضاد منافع: نویسندگان همچنین اعلام می‌دارند که در نتایج این پژوهش هیچ گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از استاد راهنما و مشارکت کنندگانی که در این پژوهش شرکت کردند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

منابع

اجتماعی ادراک شده. فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۴۳ (۱۱)، ۳۲-۱.

<https://doi.org/10.22054/qccpc.2020.51656.2376>

محمدی، مسعود؛ جزایری، علیرضا؛ رفیعی، امیرحسین؛ جوکار، بهرام و پورشهباز، عباس. (۱۳۸۵). بررسی عوامل مؤثر بر تاب‌آوری در افراد در معرض خطر سوء مصرف مواد. مجله پژوهش‌های نوین روانشناختی، ۳ (۱)، ۲۰۳-۲۲۴.

<https://www.sid.ir/paper/120410/fa>

نفر، زهرا و کریمی، المیرا. (۱۳۹۸). رابطه‌ی تاب‌آوری و راهبردهای مقابله‌ای با بهزیستی روانشناختی در دانش‌آموزان. رویش روانشناسی، ۸ (۷)، ۲۳۹-۲۴۶.

<http://frooyesh.ir/article-1-1351-fa.html>

یوسفی، رحیم؛ محمدپناه اردکان، عذرا، بینش، نفیسه؛ صابری، عاطفه و طباطبایی، پگاه. (۱۳۹۹). نقش صفات شخصیت در پیش‌بینی اضطراب دندان‌پزشکی. مجله دندان‌پزشکی، ۳۳ (۲)، ۱۰۸-۱۱۵.

<http://jdm.tums.ac.ir/article-1-6009-fa.html>

References

- Abbasi Asfajir, A. A., & Nourbakhsh Amiri, F. (2020). Investigating the relationship between resilience and spiritual intelligence with psychological well-being. *Quarterly Journals of Mazandaran police Science*, 39(4), 47-66. (Persian). http://mazandaran.jrl.police.ir/article_94409.html
- Abu Raya, M., Ogunyemi, A. O., Broder, J., Carstensen, V. R., Illanes-Manrique, M., & Rankin, K. P. (2023). The neurobiology of openness as a personality trait. *Frontiers in neurology*, 14, 1235345. Doi: 10.3389/fneur.2023.1235345
- Babazadeh, T., Ghaffari-Fam, S., Shahnavaaz-Yoshanluie, F., & Ranjbaran, S. (2024). Psychological well-being and factors affecting it after the COVID-19 pandemic. *Frontiers in Psychology*, 15, 1295774. Doi:10.3389/fpsyg.2024.1295774
- Banisafar A, Ahi Q, Mansouri A, Bahreynian A. (2024). Investigating the effectiveness of narrative therapy on resilience and emotional regulation of cancer patients with low psychological toughness. *Journal of Psychological Science*, 23(133), 183-196. Doi:10.52547/JPS.23.133.183 (Persian).
- Bao, Y., Sun, Y., Meng, S., Shi, J., & Lu, L. (2020). 2019-nCoV epidemic: address mental health care to empower society. *The Lancet*, 395(10224), e37-e38. Doi:10.1016/S0140-6736(20)30309-3

بنی‌صفر، افشین؛ آهی، قاسم؛ منصوری، احمد و بحرینیان، عبدالمجید. (۱۴۰۳). بررسی اثربخشی روایت درمانی بر تاب‌آوری و تنظیم هیجانی افراد مبتلا به بیماری سرطان با سرسختی روانشناختی پایین. مجله علوم روانشناختی، ۲۳ (۱۳۳)، ۱۸۳-۱۹۶.

[doi:10.52547/JPS.23.133.183](https://doi.org/10.52547/JPS.23.133.183)

بیانی، علی اصغر؛ کوچکی، عاشور محمد و بیانی، علی. (۱۳۸۷). روایی و پایایی مقیاس بهزیستی روانشناختی ریف. مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۱۴ (۲)، ۱۴۶-۱۵۱.

<https://www.sid.ir/paper/16645/fa>

پویان‌فرد، سحر؛ طاهری، امیرعباس؛ قوامی، مهدیه؛ احمدی، سیدمجتبی و محمدپور، محسن. (۱۳۹۹). تفاوت‌های فردی، جنسیتی و کرونا: رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و تفاوت‌های جنسیتی با رفتارهای خود مراقبتی مرتبط با کرونا. مجله روانشناسی و روان‌پزشکی شناخت، ۷ (۴)، ۶۷-۷۷.

<http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-961-fa.html>

حسن‌تهرانی، رومینا و محرمی، جعفر. (۱۴۰۳). پیش‌بینی صفت روان‌رنجورخویی بر اساس انواع سبک‌های دلبستگی و بهزیستی روانشناختی با میانجی‌گری عدم تحمل باتکلیفی در دانشجویان. مجله علوم روانشناختی، ۲۳ (۱۳۷)، ۱۲۰۵-۱۲۲۴.

[doi:10.52547/JPS.23.137.1205](https://doi.org/10.52547/JPS.23.137.1205)

خلعتبری، جواد؛ همتی ثابت، وحید؛ طیب‌زاده، فریناز و همتی ثابت، اکبر. (۱۳۹۸). رابطه ویژگی‌های شخصیتی و بهزیستی روانشناختی درافراد مبتلا به سندرم روده تحریک پذیر: نقش واسطه‌ای تنظیم هیجان. مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد. ۲۷ (۶): ۱۶۱۲-۱۶۲۷.

<http://jssu.ssu.ac.ir/article-1-4770-fa.html>

زارع، حسین؛ ملک‌زاده، اکرم؛ آقاییوسفی، علیرضا و غلامعلی لواسانی، مسعود. (۱۳۹۹). مدل تبیینی قضاوت اجتماعی: نقش نظریه ذهن با واسطه‌گری ویژگی‌های شخصیت. مجله علوم روانشناختی، ۱۹ (۸۵)، ۱۲۱-۱۲۸.

<http://psychologicalscience.ir/article-1-528-fa.html>

عباسی اسفجیر، علی اصغر و نوربخش‌امیری، فاطمه. (۱۳۹۹). بررسی رابطه تاب‌آوری و هوش معنوی با بهزیستی روانشناختی. فصلنامه علمی دانش انتظامی مازندران، ۴ (۳۹)، ۴۷-۶۶.

http://mazandaran.jrl.police.ir/article_94409.html

عینی، ساناز؛ عبادی، متینه و ترابی، نغمه. (۱۳۹۹). تدوین مدل اضطراب کرونا در دانشجویان براساس حس انسجام و تاب‌آوری: نقش میانجی حمایت

- Bayani, A. A., Kouchaki, A. M., & Bayani, A. (2008). Reliability and validity of Ryff's psychological well-being scales. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 14(2), 146-151. (Persian). <https://www.sid.ir/paper/16645/fa>
- Burtaverde, V., Ene, C., Chiriac, E., & Avram, E. (2021). Decoding the link between personality traits and resilience. Self-determination is the key. *Current Issues in Personality Psychology*, 9(1), 195-204. [Doi: 10.5114/cipp.2021.107337](https://doi.org/10.5114/cipp.2021.107337)
- Card, K. G., & Skakoon-Sparling, S. (2023). Are social support, loneliness, and social connection differentially associated with happiness across levels of introversion-extraversion? *Health Psychology Open*, 10(1), 1-14. [Doi:10.1177/20551029231184034](https://doi.org/10.1177/20551029231184034)
- Carvalho, LDF, Pianowski, G & Gonçalves, AP (2020). Personality differences and COVID-19: are extroversion and conscientiousness personality traits associated with engagement with containment measures? *Trends in psychiatry and psychotherapy*, 42(2), pp.179-184. [Doi:10.1590/2237-6089-2020-0029](https://doi.org/10.1590/2237-6089-2020-0029)
- Chen, Y. N. (2023). The relationship between personality traits, emotional stability and mental health in art vocational and technical college students during epidemic prevention and control. *Psychology Research and Behavior Management*, 2857-2867. [doi:10.2147/PRBM.S417243](https://doi.org/10.2147/PRBM.S417243)
- Connor, K. M., & Davidson, J. R. (2003). Development of a new resilience scale: The Connor-Davidson resilience scale (CD-RISC). *Depression and anxiety*, 18(2), 76-82. [Doi:10.1002/da.10113](https://doi.org/10.1002/da.10113)
- Costa, P. T., & McCrae, R. R. (2008). The revised neo personality inventory (neo-pi-r). *The SAGE handbook of personality theory and assessment*, 2(2), 179-198. <https://www.parinc.com/Products/Pkey/276>
- Cui Z, Lin Z, Ren J, Cao Y and Tian X (2024) Exploring self-esteem and personality traits as predictors of mental wellbeing among Chinese university students: the mediating and moderating role of resilience. *Front. Psychol.* 15:1308863. [doi:10.3389/fpsyg.2024.1308863](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1308863)
- Dhanabhakya, M., & Sarath, M. (2023). Psychological wellbeing: A systematic literature review. *International journal of advanced research in science, communication and technology*, 3(1), 603-607. [Doi:10.48175/IJARSCT-8345](https://doi.org/10.48175/IJARSCT-8345)
- Eyni, S., Ebadi, M., & Torabi, N. (2020). Developing a model of corona anxiety in students based on optimism and resilience: The mediating role of the perceived social support. *Counseling Culture and Psychotherapy*, 11(43), 1-32. (Persian). <https://doi.org/10.22054/qccpc.2020.51656.2376>
- Filindassi, V., Pedrini, C., Sabadini, C., Duradoni, M., & Guazzini, A. (2022). Impact of COVID-19 first wave on psychological and psychosocial dimensions: a systematic review. *Covid*, 2(3), 273-340. [Doi:10.3390/covid2030022](https://doi.org/10.3390/covid2030022)
- Franquillo, A. C., Guccione, C., Angelini, G., Carpentieri, R., Ducci, G., & Caretti, V. (2022). The role of personality in schizophrenia and psychosis: a systematic review. *Clinical neuropsychiatry*, 18(1), 28. [Doi:10.36131/cnflioriteditore20210103](https://doi.org/10.36131/cnflioriteditore20210103)
- Hasantehrani R, Moharami J. (2024). Predicting neuroticism traits based on various attachment styles and psychological well-being with the mediation of uncertainty intolerance in college students. *Journal of Psychological Science*. 23(137), 1205-1224. (Persian). [Doi:10.52547/JPS.23.137.1205](https://doi.org/10.52547/JPS.23.137.1205)
- Gautam, S., Jain, A., Chaudhary, J., Gautam, M., Gaur, M., & Grover, S. (2024). Concept of mental health and mental well-being, its determinants and coping strategies. *Indian Journal of Psychiatry*, 66(2), S231-S244. [doi:10.4103/indianjpsychiatry.indianjpsychiatry_707_23](https://doi.org/10.4103/indianjpsychiatry.indianjpsychiatry_707_23)
- Khalatbari, J., Sabet, V. H., Tabibzadeh, F., & Sabet, A. H. (2019). The relationship between personality characteristics and psychological well-being in patients with irritable bowel syndrome: The role of mediator of emotion regulation. *Journal Of Shahid Sadoughi University Of Medical Sciences*, 27(6), 1612-1627. <http://jssu.ssu.ac.ir/article-1-4770-fa.html> (Persian).
- Kroencke, L., Humberg, S., Breil, S. M., Geukes, K., Zoppolat, G., Balzarini, R. N., ... & Back, M. D. (2023). Extraversion, social interactions, and well-being during the COVID-19 pandemic: Did extraverts really suffer more than introverts? *Journal of personality and social psychology*, 125(3), 649. [Doi:10.1037/pspp0000468](https://doi.org/10.1037/pspp0000468)
- Kubzansky, L. D., Kim, E. S., Boehm, J. K., Davidson, R. J., Huffman, J. C., Loucks, E. B., & Moskowitz, J. T. (2023). Interventions to modify psychological well-being: Progress, promises, and an agenda for future research. *Affective Science*, 4(1), 174-184. [Doi: 10.1007/s42761-022-00167-w](https://doi.org/10.1007/s42761-022-00167-w)
- Kuntz, J. R. C., Näswall, K., & Malinen, S. (2016). Resilient employees in resilient organizations:

- Flourishing beyond adversity. *Industrial and Organizational Psychology*, 9, 456-462. <https://doi.org/10.1017/iop.2016.39>
- Lee, E. E., Martin, A. S., Tu, X., Palmer, B. W., and Jeste, D. V. (2018). Childhood adversity and Schizophrenia: the protective role of resilience in mental and physical health and metabolic markers. *J. Clin. Psychiatry*, 79(17), 11776. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6464641/>
- López-Núñez, M. I. Díaz-Morales, JF & Aparicio-García, ME (2021). Individual differences, personality, social, family and work variables on mental health during COVID-19 outbreak in Spain. *Personality and individual differences*, Vol.172. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110562>
- Lü, W., Wang, Z., Liu, Y., & Zhang, H. (2014). Resilience as a mediator between extraversion, neuroticism and happiness, PA and NA. *Personality and Individual Differences*, 63, 128-133. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.01.015>
- McCrae, R. R., & John, O. P. (1999). An introduction to the five-factor model and its applications. *Journal of personality*, 60(2), 175-215. [Doi:10.1111/j.1467-6494.1992.tb00970.x](https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1992.tb00970.x)
- Meshram S, Gattani D, Shewale A, & Bodele S. (2017). Association of Personality Traits with Oral Health Status: A Cross-Sectional Study. *The International Journal of Indian Psychology*, 4(2), No. 95, 61. [Doi:10.25215/0402.167](https://doi.org/10.25215/0402.167)
- Mohammadi, M., Jazayeri, A. R., Rafie, A. H., Joukar, B., & Pourshahbaz, A. (2006). Resilience factors in individuals at risk for substance abuse. *Journal of Modern Psychological Researches*, 3(1), 203-224. <https://www.sid.ir/paper/120410/fa> (Persian).
- Nafar Z, Karimi E. The relationship between resilience and coping strategies with psychological well-being in students. *Rooyesh*; 8 (7):239-246. <http://frooyesh.ir/article-1-1351-fa.html> (Persian).
- Nafei, Z., Samadzadeh, G., Ordooei, M., & Vaghefi, M. (2023). Psychological Impact of COVID-19 on Children and Adolescents: A Narrative Review. *Journal of Pediatrics Review*, 11(1), 67-76. [Doi:10.32598/jpr.11.1.1088.1](https://doi.org/10.32598/jpr.11.1.1088.1)
- Nieto, M., Visier, M. E., Silvestre, I. N., Navarro, B., Serrano, J. P., & Martínez-Vizcaíno, V. (2023). Relation between resilience and personality traits: The role of hopelessness and age. *Scandinavian Journal of Psychology*, 64(1), 53-59. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10087311/>
- Pouyan Fard S, Taheri A A, Ghvami M, Ahmadi S M, Mohammadpour M. Individual, gender differences and corona: The relationship between personality traits and gender differences with corona self care behaviour. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*; 7 (4):67-77. (Persian). <http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-961-fa.html>
- Rojek, J. J., Waszak, P., Bidzan-Bluma, I., Sanewska, A., Stepień, J., Michalski, T., ... & Grabowski, J. (2022). Self-Assessed Personality Traits and Adherence to the COVID-19 Lockdown. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(1), 521. [Doi:10.3390/ijerph20010521](https://doi.org/10.3390/ijerph20010521)
- Ryff, C. D., & Keyes, C. L. M. (1995). The structure of psychological well-being revisited. *Journal of personality and social psychology*, 69(4), 719. [Doi:10.1037//0022-3514.69.4.719](https://doi.org/10.1037//0022-3514.69.4.719)
- Saman, A., & Wirawan, H. (2024). Predicting students' soft skills: the role of psychological capital, psychological well-being and grade levels. *Education Training*, 66(1), 17-34. [Doi:10.1108/ET-10-2022-0405](https://doi.org/10.1108/ET-10-2022-0405)
- Schlatter, S., Louisy, S., Canada, B., Thérond, C., Duclos, A., Blakeley, C., ... & Debarnot, U. (2022). Personality traits affect anticipatory stress vulnerability and coping effectiveness in occupational critical care situations. *Scientific Reports*, 12(1), 20965. <https://doi.org/10.1038/s41598-022-24905-z>
- Singh, V., Kumar, A., & Gupta, S. (2022). Mental health prevention and promotion—A narrative review. *Frontiers in psychiatry*, 13, 898009. [Doi:10.3389/fpsy.2022.898009](https://doi.org/10.3389/fpsy.2022.898009)
- Skalski, S. B., Konaszewski, K., Büssing, A., & Surzykiewicz, J. (2022). Resilience and mental well-being during the COVID-19 pandemic: serial mediation by persistent thinking and anxiety about coronavirus. *Frontiers in psychiatry*, 12, 810274. [Doi: 10.3389/fpsy.2021.810274](https://doi.org/10.3389/fpsy.2021.810274)
- Song, Y., & Shi, M. (2017). Associations between empathy and big five personality traits among Chinese undergraduate medical students. *PloS one*, 12(2), e0171665. [Doi:10.1371/journal.pone.0171665](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0171665)
- Staneva, A., Carmignani, F., & Rohde, N. (2022). Personality, gender, and age resilience to the mental health effects of COVID-19. *Social science & medicine*, 301, 114884. [doi:10.1016/j.socscimed.2022.114884](https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2022.114884)

- Van Dijk S, Hanssen D, Naarding P, Lucassen P, Comijs H, & Voshaar RO. (2016). Big Five personality traits and medically unexplained symptoms in later life. *European Psychiatry*, 38, 23-30. [Doi:10.1016/j.eurpsy.2016.05.002](https://doi.org/10.1016/j.eurpsy.2016.05.002)
- Waters, L., Algoe, S. B., Dutton, J., Emmons, R., Fredrickson, B. L., Heaphy, E., ... & Steger, M. (2022). Positive psychology in a pandemic: Buffering, bolstering, and building mental health. *The Journal of Positive Psychology*, 17(3), 303-323. <https://doi.org/10.1080/17439760.2021.1871945>
- Wood, B (2019). Role of resilience in buffering the effect of work-school conflict on negative emotional responses and sleep health of college students. *Journal of Occupational Health Psychology*, 18(4), 384-394. <https://digitalcommons.unomaha.edu/srcaf/2019/Schedule/134/>
- Yousefi, R., Binesh, O., Saberi, N., & Tabatabaei, A. (2019). The role of personality traits in predicting dental anxiety. *Journal of Dentistry*, 33(2), 115-108. <http://jdm.tums.ac.ir/article-1-6009-fa.html> (Persian).
- Zajenkowski M, Jonason PK, Leniarska M, & Kozakiewicz Z. (2020). Who complies with the restrictions to reduce the spread of COVID-19? personality and perceptions of the COVID-19 situation. *Personality and Individual Differences*, 166, 110199. doi: 10.1016/j.paid.2020.110199
- Zare H, Malekzadeh A, Aghayousefi A, GholamAli Lavasani M. (2020). The explanatory model of social judgment: the role of mind theory by mediating personality traits. *Journal of Psychological Science*. 19(85), 121-128. (Persian). <http://psychologicalscience.ir/article-1-528-fa.htm>